

RÄTTSTOLKARNA

Rätt tolk för rättsväsendet är en rättstolk

Möte mellan Domstolsverket och Rättstolkarna

2020-03-10

Närvarande: Lotta Hellstrand, Anna Lundberg, Mirjana Kotur Hallberg, Anna Nerhammar (DV, teknik), Anna Wielgosz (DV), Helena Malmberg (DV, ekonomi), Örjan Jonsson (DV, ekonomi), Sofia Odelberg (DV)

Information från Domstolsverket

Mötet inleddes med att Domstolsverket (DV) informerade oss om Domstolsverkets pågående arbete med tolkfrågor. DV har lagt upp information till tolkar på domstol.se, vilket är en extern webbsida som alla kan gå in på. Ni hittar informationen här: <https://www.domstol.se/om-sveriges-domstolar/for-dig-som-tolk/>

Detta är en komprimerad version av vad DV lägger på sitt intranät. Där finns praktisk information, vad en kostnadsräkning ska innehålla, hjälp med att tolka Rättshjälp och taxor osv. Det finns också information om vilka domstolar som har det nya systemet för simultantolkning på distans och i vilka salar. Rättstolkarna bjuds in att granska informationen och komma med ändringsförslag. Det finns också information om tolked och annat tolken behöver veta inför förhandlingen. Rättstolkarna åtar sig att informera om denna sida i sina nätverk.

Domstolsverket informerar också om att alla domstolar i hela Sverige från och med 2021 kommer att ha videokonferensmöjligheter i alla salar, undantaget små salar för exv. förberedelse. Redan i dag finns minst ett videotolkningsrum för tolkar i varje domstol. Domstolens teknikansvarige har ansvar för att informera personalen på domstolen om vilken teknik som finns. Men i samband med att tekniken installeras så får slutanvändare (notarier) utbildning i den teknik som finns.

Anna Wielgosz berättar om e-utbildningen för tolkanvändning i domstol. Den är nu reviderad och uppdaterad. Den är anpassad till olika steg i processen som beställning etc. Domstolsverkets riktlinjer för tolkanvändning i domstol kommer också att uppdateras. Rättstolkarna frågar om DV kan göra mer för att utbildningen ska användas mer. DV undersöker möjligheterna att pusha mer för den och ev. påminna om den på intranätet.

Information från Rättstolkarna

Rättstolkarna berättar om vårt påverkansarbete mot domstolar, Västmanlands tingsrätt, Mora tingsrätt, Borås tingsrätt osv. Vi berättar också hur vi ser på direktförordning och massförfrågningar.

Ekonomi

RT tar upp detta med att det bara står ett belopp för näringsidkare både i Rättshjälp och taxor och på domstol.se. Ekonomiavdelningen lovar att titta på detta. Kanske kan man skriva två belopp för F-skattare, ett för dem med enskild firma och ett för dem med AB.

A-skattande tolkar som får utbetalning direkt från Domstolarna via Domstolsverket har flera synpunkter.

RÄTTSTOLKARNA

Rätt tolk för rättsväsendet är en rättstolk

- Målnummer och domstol bör anges vid utbetalning, på specifikation. DV svarar att specifikationen anger domstolens myndighetskod på tre bokstäver. Det finns inte mer plats. Dock kan koderna läggas ut på domstol.se så att man kan kolla vilken domstol det är som har gjort utbetalningen.
- Om domstolen har missat att registrera en betalning bör utbetalning ske så snart detta uppmärksammas och inte vänta till nästa "körning". DV svarar att det i dagsläget tyvärr inte går att göra fler betalningar i månaden. Det kommer ett nytt lönesystem inom kort. Det tar 45 dagar-ish i värsta fall. Man kan komma ner på 15 eller t o m 10 beroende på när förhandlingen hålls i förhållande till brytpunkten.
- A-skattande tolkar behöver få detaljerade lönespecifikationer där utlägg särredovisas. DV svarar att det inte finns någon anledning att särredovisa eftersom allt ska beskattas. Om summan är lägre än det som yrkas så måste domstolen meddela varför ersättningen är nedsatt. Det finns ett prejudikat på detta.
- Det är fortfarande brister i informationen om hur en tolk ska få tillgång till sina lönespecifikationer från Swedbank, många tolkar har fortfarande problem och måste istället få dem direkt från Domstolsverket. DV kan lägga upp länken till lönespecarna från Swedbank på domstol.se så att alla lätt hittar den. Man kan t o m få avisering via sms när man har fått en lönespec.
- F-skattande tolkar som får sina fakturor betalade direkt från Domstolarna via Domstolsverket har följande synpunkter.
 - RT berättar att det är olika på olika domstolar. Vissa kan man yrka ifrån eller fakturera direkt. Vissa vill att det ska gå via förmedlingen. DV rekommenderar domstolarna att låta tolkarna fakturera direkt.
 - När fakturan ej betalats bör det finnas rutiner för snabb uppföljning. Ofta brister det här.
 - Det verkar saknas kunskap hos domstolarna om redovisningsregler, t ex gällande momsregler vid vidarefakturering av kostnader. Kan DV möjligtvis förtydliga så att vi kan minska administrativa problem för både tolkar och domstolar? DV berättar att informationen om detta finns på intranätet under "Tolk" och "beslut" sedan i december. F-skattetolkar **ska** dra av all moms på utlägg och sedan räkna ut moms på 25 %. DV lovar att även HD-domen om detta ska läggas ut på intranätet eller ännu hellre externwebben.
- Allmänt om ekonomi:
 - Några medlemmar undrar hur länge i efterhand anser DV att en tolk kan fakturera eller yrka på ersättning. Finns det några riktlinjer? DV svarar att det är svårt att säga eftersom varje domstol är en självständig myndighet. Egentligen är det ett år som gäller. DV föreslår att tydlig information om även detta läggs ut på externwebben, vad som väntas av tolken.
 - Det är tidskrävande och blir också dyrare för alla i längden att det brister i tillämpningen av rutiner. Domstolar kan fatta ersättningsbeslut som står i strid med ramavtalet trots att tolken bokats via ramavtalet. Detta leder till att tolkar måste överklaga vilket tar upp både tolkens och överrättens tid. Går det att förbättra stödet till de som fattar beslut om ersättning så att detta minskar? Här svarar DV att domstolarna är egna myndigheter. DV kan inte bestämma.
 - Vilken är DVs uppfattning om arvodesvillkor om tolken direktbokas? Rättstolkarna är av den uppfattningen att ramavtalets regler ska ses som en miniminivå och skulle önska att DV uttalar

RÄTTSTOLKARNA

Rätt tolk för rättsväsendet är en rättstolk

att domstolarna inte bör ge sämre villkor än i ramavtalet. Detta för att förenkla för alla parter och för att det fortfarande ska gå att direktförordna tolkar. DV anger härvid att man rekommenderar domstolarna att direktförordna i första hand. Rättstolkarna berättar om fördelarna med det.

Teknik

Som det är nu kan ljudet i hörsnäckorna i salarna bli hur högt som helst. Det finns ingen så kallad kompressor eller limiter som begränsar volymen. Detta innebär att tolkar och alla andra som använder hörsnäckor riskerar hörselskador och så kallad akustisk chock. Detta är ett allvarligt arbetsmiljöproblem som måste lösas.

Placering av olika uttag och ingångar i salarna är inte alltid planerade med tanke på tolkning. Ofta är snäckornas sladdar för korta och förlängningsladdar saknas. Dessutom är det så att alla vill sitta bredvid sin volymkontroll, inte bara tolkar. De som lyssnar på tolkanalerna upplever ofta biljud. Systemet Comfort Contego är utvecklat för personer med hörselnedsättning och inte det bästa för tolkning. När nya mobila system ska köpas in bör man överväga ett annat märke.

DV svarar: Vad gäller tolkning med medhörningsrum blir det väldigt dyrt att koppla ett tolkspråk från varje sal till alla rum. Då är systemet Comfort Contego ändå bättre, om tolken och den icke svensktalande kan sitta i varsitt häktesrum bredvid varandra.

Vad gäller höga ljud går det inte att lösa i dagsläget eftersom det inte finns någon bra produkt som kan sänka alltför höga ljud utan att sänka alla andra ljud också eller försena ljudet, vilket är förbjudet, de får inte påverka ljudet på det sättet.

Om det är störande ljud kan man be notarien stänga av åklagarens mikrofon osv. Domstolarna har begärt att grundläget ska vara att alla mikrofoner är på, och så får man stänga av dem som inte används.

Det ska finnas förlängningsladdar till hörsnäckorna i alla domstolar i hela Sverige.

Teknikansvarig ska veta var dessa finns även om de inte finns i alla salar.

Rättstolkarna bjuds in att lämna förslag på annat system än Comfort Contego. Den har krypterad signal, och därför har den köpts in.

När det gäller det nya systemet med simultantolkning på distans behövs aktiva insatser för att användningen ska öka. Vårdrum för simultantolkningssystemet finns nu i Sthlm och Göteborg.

Det vore lämpligt med vårdrum även i Jönköping och kanske i Malmö. Dessutom borde tolkar och domare/notarier utbildas i systemet så att rädslan för att använda det försvinner.

DV har en tio-i-topp-lista på domstolar som har många resande tolkar, exv. Värmlands tingsrätt, Kalmar tingsrätt och Umeå tingsrätt, som de ska ha möte med och berätta om det nya systemet och även det gamla videokonferenssystemet. På så sätt hoppas man öka användningen av både tolkning via videolänk och det nya systemet.

Attunda tingsrätt kommer så småningom att ha fyra vårdrum och Nacka tingsrätt ett. Det finns också ett i Förvaltningsrätten i Göteborg.

Övrigt

Säkerhetskontroll

Fler och fler domstolar inför säkerhetskontroll. Enligt nya lagen om säkerhetskontroll vid domstol ska tolkar kontrolleras, men också ombud som ej är advokater med många fler. Dock är det i

RÄTTSTOLKARNA

Rätt tolk för rättsväsendet är en rättstolk

praktiken så att ofta görs undantag så att det enbart är tolkar som inte är undantagna. Detta går ju stick i stäv mot lagstiftarens intentioner. I övrigt saknas det också förutsägbarhet i vad som kontrolleras. Rättstolkarna efterlyser riktlinjer från Domstolsverket gällande detta.

DV bjuder in Rättstolkarna att kontakta DV om någon domstol undersöker för ingående. Det ska vara samma nivå på kontrollen inom samma domstol. Annars bestämmer domstolen. Självklart ska man få ha med sig mellanmål. När vi har problemet kan vi kontakta samordningsgruppen, Thomas Östman, thomas.k.ostman@dom.se och Ulf Cederborg, ulf.cederborg@dom.se som skickar vidare till den specifika domstolen och pratar med dem.

Domstolsverket vill gärna hjälpa Rättstolkarna att skapa kontaktytor med domstolarna, exv. via nätverket för domstolarnas tolksamordnare, så att Rättstolkarna kan få komma och presentera vårt arbete. Rättstolkarna lovar att sammanställa ett förslag på presentation och skicka till Domstolsverket. Nätverket för tolksamordnare har sitt nästa möte i oktober 2020, så det är lämpligt att färdigställa detta innan dess.

Tillgång till förberedelsematerial: Rättstolkarna berättar om de färskaste fallen från Göta hovrätt och Förvaltningsrätten i Stockholm, där tolkar t o m har avbokats från uppdrag när de har bett om material. DV kommer att be om möte med chefsadministratörerna på dessa domstolar och ta upp detta. Rättstolkarna uppmanas också att vända sig direkt till tolksamordnarna på domstolarna i kommunikationen.

Vi avslutar mötet och bestämmer att träffas igen hösten 2020.